

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

6. Fossa. Flumen. Vallum Domus Sapientiae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

nent, felices cœli incolæ. Præsidiarij Præfectus idem est, qui huius Palatio ac Arcis Ædificator DEVS Sabaoth, Dominus exercituum, idemque victoriarum donatus, verum belli, pacisque Numen.

ARTICULUS VI.

FOSSA. FLVMEN. VALLVM.

Domus Sapientia.

FOSSA Sapientiæ Domum circumdat latâ, ac profunda. DICI potest Pœnitentiæ, aut Contritionis. Per quam, ne vado sit transitus aduersarijs, scaret semper spumantibus lacrymarum vndis. PONTEM habet superpositum sublicium, versatilem, ex operum Misericordiæ contextu factum, per quem ad interiores Domus Sapientiæ mansiunculas peruenitur. Eandem Fossam, si dixerò, miserationum diuinarum FLVMEN continere, approbatorem habebò Prophetam regium, qui *Fluminis impetus*, cantat, *letificat ciuitatem DEI*, Psal. XLV. *benè impetus*, ne quis suspicetur tenuem aliquem riuum. In Fossâ Domus Sapientiæ copia est ruentium aquarum misericordiæ diuinæ, ad tutelam Domus, & hostium terrorem. Est autem tantæ profunditatis, vt non sit metuendum, ne vlla suffossorum manus, aquam aliò possit auertere; tantæ latitudinis, vt nulli, quamuis peritissimi, natatores queant trajcere. Nam Fossa Misericordiæ, & fluuius Miserationum diuinarum est abyssus multa, profunditas immensa latitudo infinita, congeries beneficiorum inexhausta, gurges impenetrabilis. Post fossam, constitutum est

VALLVM inexpugnabile. quodnam illud? *Arma dabitur Pietas, & inexpugnabile VALLVM* cantat Poëta Christianus. dicatur igitur, Pietatis, vel magis vniuersè, Probitatis. Probitas maxime conuenit studioso Sapientiæ, siue adolescenti, siue viro, ad doctrinam aspiranti, vel iam docto. Monstrum est, mihi credite, quod in nullo prædicamento locum meretur, æquè & chimæra, Doctus impius, aut improbus. Et profectò, satius fuerit, Adolescentes mihi dilecti, idiotam esse, & probum piùmque, quàm doctum & improbum. Ad cœlitum consortium hic nunquam admittetur, quippe indignus, & perpetuò, dum talis, exclusissimus: probus idiota, probitate Christianâ, quæ est Sanctitas, adsciscetur, quia dignus quam diu talis. In altero seculo, post hanc vitam, idiota probi, pij, sancti, transformabuntur in scientissimos, sapientissimosque; docti improbi si tales hinc decedant, in Sanctos nunquam. *Lignum vbi ceciderit, ibi erit, Ecclesiastæ xi. 3.* Ut cœli regiam ingrediaris, consors futurus beatitudinis non est satis te esse Philologum, aut Philosophum, Medicum, Iurisperitum, Theologum, nisi etiam sis probus, pius, sanctus. Contrà, satis est si ita verè compelli possis, quâuis, nec eloquens, aut eruditus sis, nec Philosophiæ, Medicinæ, Iurisprudentiæ, aut Theologiæ peritiâ habeas. *Virtus omnia in se habet: omnia adsunt bona, quem penes est virtus*, ac probitas. Quamuis Ioanne Theologo, Nazianzeno, Thoma, Scoto, esses in Theologicis subtilior; & Vlpiano, Marcello, Pomponio in Iuridicis prudentior; & Hippocrate, aut Galeno, immò Apolline in Medicis sagacior; & Socrate Platone, Aristotele in Philosophicis excellentior; & Cicerone, Demosthene, Isocrate in Oratoria facultate; & Homero, Virgilio, Lucano in Poëticis; & Varrone, Festo, Donato, Prisciano in Grammatica illustrior; sed improbus, im-

impus, sceleratus, ad quid hæc omnia? cælo exclusus, includeris orco æternum miser. Ut non faciunt equum meliorem insignia, non frenum gemmeum, non pictum ephippium, non aureæ phaleræ; sic neque hominem scientia sola beatiorem.

IAM vero, si aliquis rudis, nullis expolitus disciplinis, & doctrina, rerumq; usu, plane simplex, ἀμαθής, & ἀπειρος, qui ducens agmen Idiotarum, clamer ante cæli ianuam, Domine, Domine aperi nobis; (a) si absque litteris & doctrina sit probus, at pietate insignis, portis bipatientibus excipietur, & applaudente curia cælesti, audiet à Sapientiæ Præside, Venite benedicti Patris mei. Surgunt indocti, dicebat verissimè Augustinus, (b) & cælum rapiunt: & nos cum doctrinis nostris, sine corde, ecce volutamur in carne & sanguine. Itaque optime illuminatissimus Propheta David, (c) postulans à DEO, quæ Sapientiæ amator conueniunt, primo loco ponit Bonitatem, cui adiungit Disciplinam, & tum subnectit, Scientiam. Bonitatem, & Disciplinam, & scientiam doce me Domine. Certè, nō auditores legis, sed factores iustificabuntur: lac. 2. nō docti, sed probi. Non sunt beati, qui duntaxat, audiunt, legunt, discunt verbum tuum Domine, sed qui etiam custodiunt illud. Sic discamus, ut quæ fuerunt verba, sint opera. Facere docet Philosophia Christiana, non dicere tantum: & hoc exigit, ut ad legem suam quisque viuat.

(a) Matt. xxv. (b) Lib. viii. confess. cap. 8. (c) Psal. 118, 6.

ARTICULUS VII.

MVRVS ET ANTEMVRALE.

Domus Sapientiæ.

VALLO iunctus est MVRVS Castitatis, & ANTEMVR-
RALE Sobrietatis: quia malè tuta Castitas, quam

T 4 non